

RAHSIA AL-QURAN -DARI SEGI ILMU DAN FALSAFAH

Al-Alamah As-Syeikh Tantawi Jauhari ialah bapa falsafah Islam kurun yang kedua puluh ini. Banyak kitab-kitab karangannya yang telah disalinkan orang ke dalam berbagai-bagai bahasa dunia, bahkan di dalam bahasa Melayu pernah tersalin karangannya itu. Di antara penyalin-penyalinnya ialah Yang Mulia Pendeta “Za’ba” yang telah disiarkan oleh “Majalah Guru” pada kira-kira 2 tahun yang lalu.

(Oleh Abdullah Basmeh)

Almarhum as-Syeikh Tantawi makin bertambah masyhur dengan kitab tafsir Quran “al-Jawahir” yang telah disusunnya setbal dua puluh lima jilid dan yang telah disesuaikannya dengan kitab ini boleh dibilangka sebuah “Encyclopedia” Islam yang mengandungi berbagai-bagai ilmu pengetahuan daripada bangsa-bangsa Mesir tua, Greek, Roman, Parsi, Yahudi, India, China, dan ilmu orang-orang Barat zaman tamadun ini. Ilmu bangsa-bangsa yang telah disebutkan itu telah dikaji, dikupas dan disesuaikan dengan ajaran Islam atau lebih jelasnya dengan ajaran al-Quran.

Memandang kepada mutiara-mutiara yang terkandung di dalamnya maka inilah saya Buhul Allah berazam hendak menyalin sebanyak mana yang terdaya oleh saya dan akan disyorkan di dalam majalah “Qalam” ini. Mudah-mudahan ada kebijakannya kepada umum.

Rasanya akan berfaedah sebelum kita mengetahui kandungan kitab ini terlebih dahulu mengetahui siapa dia Tantawi Jauhari itu dan bagaimana kedudukannya di dalam masyarakat bangsanya di Mesir. Hal ini telah ditulis di dalam surat khabar “Al-Haram” oleh Tuan “Muhammad Bek Lutfi Jumaah” seorang lawyer dan pengarang buku yang terkenal di dunia Arab.

Setelah itu saya akan membayangkan pula bagaimana penghargaan pendeta-pendeta dan jaguh-jaguh falsafah Barat kepada Almarhum itu yang telah ditulis oleh Majalah Rasmi Persekutuan Asia – Perancis” keluaran bulan Januari

dan Februari 1908. (Makalah ini telah diterjemahkan ke bahasa Arab dan tersunting di dalam kitab tafsir Al-Jawahir “jilid yang kedua belas muka 113-110).

Akhirnya saya akan peturunkan bagaimana pandangan cerdik pandai bangsa Indonesia dan bagaimana ratapan majalah “Panji Islam” yang dipimpin oleh Tuan Zainal Abidin Ahmad yang tidak asing kepada kita di dalam keluarannya 18 March 1910 tatkala menerima berita kematian Almarhum as-Syeikh Tantawi yang dikenasihi itu.

Tiga keterangan yang telah ditulis oleh tiga bangsa di dunia yang berlain-lain itu akan menjadi sebanyak-banyak batu penguji bagi mengenal siapa dia al-Alamah as-Syeikh Tantawi Jauhari yang sentiasa hidup dikenang oleh seluruh dunia Islam Muslimin.

-----*-----*

Tulisan Tuan Lufti Jumaah.

Di bawah tajuk – “As-Syeikh Tantawi Jauhari Seorang Ahli Fikiran dan Musleh Islami” maka Tuan Muhammad Bek Lufti Jumaah telah menulis di dalam akhbar harian Mesir yang tertua “Al-Haram”

Semasa saya menuntut di sekolah menengah maka saya telah berpeluang berguru kepada seorang ulama keluaran “Dar al-Ulum” yang pada ketika itu (1901) yang mulia itu berumur dalam lingkungan empat puluh tahun. Beliau seorang

yang lemah lembut, berakhhlak mulia, penggalak kepada ilmu pengetahuan dan ikhlas, pensyarah yang handal, dan pengarang yang terbilang.

Tatkala beliau masuk darjah mengajar, kelihatan beliau yang telah penuh kandungan dadanya dengan ilmu pengetahuan yang membuka-buka sebagaimana bacaan yang telah penuh taju dan melampaui dari muatannya akan tertumpah isinya mencerah-curah ditampung oleh murid-murid beliau yang sangat-sangat ingin kepada ilmu dan fikiran-fikiran baru.

Kebanyakkan huraian beliau pada mulanya ialah dari karangan-karangan "al-Ghazali" dan kitab "Hayat al-Haiwan" serta tafsir ayat-ayat al-Quran yang telah memperkenan kecantikan alam, dan memperkenan kewajipan memenungkan segala kejadian-kejadian (makhlu) yang dijadikan Allah, serta memikirkan keajaiban-keajaiban langit dan bumi. As-Syeikh Tantawi pernah berbahas berkenaan fahaman "Darwin" dan sudi membaca perihalnya. Beliau juga tidak pula menolak daripada menyiasati fahaman itu kerana beliau berpendapat bahawa sesuatu hakikat kebenaran, tidak akan didapati melainkan setelah disiasat asal usulnya dengan teliti – (al-Haqiqah binti al-Bahas). Maka kebebasan fikiran seperti yang telah digunakan oleh beliau ini telah meninggalkan kesan yang baik dalam jiwa murid-muridnya.

Awal pertama as-Syeikh Tantawi tertarik kepada buku-buku yang dikarang oleh orang-orang Barat ialah semenjak seorang muridnya telah memetik untuknya beberapa petikan dari buku-buku "keindahan alam" dan "kegembiraan hidup" karangan Lord (J L Avebury 184-1912)

Dengan itu maka tertariklah beliau kepada aliran ahli falsafah Inggeris tersebut, dan mulailah beliau mempelajari bahasa Inggeris sehingga dapat membaca dan menulisnya. (Walaupun beliau telah berumur 40 tahun pada masa itu – P)

Di samping jawatannya menjadi guru di "Darul Ulum" dan kemudian di Sekolah Tinggi "al-Jamiah al-Misriyyah" (sekarang bernama Sekolah Tinggi Fouad al-Awal) maka as-Syeikh Tantawi terkenal sebagai seorang pensyarah bagi "Jamiah

Makaram al-Akhlaq al-Islamiah" kebaikan syarahannya ialah perihal keindahan kejadian alam terutama perihal haiwan-haiwan dan binatang-binatang yang melata. Beliau akan mensyarakhan perihal binatang lebah umpamanya dan akan memperkenan keadaan kejadiannya, peraturan hidupnya dan gunanya kepada manusia. Benar, perkara ini tidak asing daripada suatu pelajaran dari hal sejarah kejadian mahluk, tetapi beliau dengan aliran itu telah mendahului dua orang ahli-ahli pengetahuan Barat yang mahir dalam ilmu tersebut. Iaitu Tuan "Jean Fabre" (Perancis) yang mansur dengan buku-buku karangannya yang memperkenan kehidupan binatang-binatang melata, dan yang seorang lagi ialah Tuan "Morris Metarlink" (Belgium) pengarang buku "kehidupan binatang lebah" yang kiranya ia telah menjadi masyhur dan kaya raya.

Tetapi as-Syeikh Tantawi telah tertarik kepada menyiasati ilmu ini sebelum tersiar kedua-dua buah buku tersebut bukan mengkaji dan menyiasati sahaja akan ilmu itu tetapi beliau telah mensesuaikannya dengan ajaran-ajaran Islam pada hal bukanlah beliau seorang yang berdiploma di dalam ilmu tanam-tanaman atau ilmu haiwan. Demikian juga beliau tidak mempunyai bilik penyiasatan tetapi kilangnya atau bilik penyiasatan ialah kitabnya dan otaknya.

Dengan itu bererti as-Syeikh Tantawi telah membawa aliran pelajaran kepada murid-muridnya dari lingkungan yang sempit kepada lingkungan yang terlalu luas dan berbahaya terang benderang dan daripada keadaan kaku beku (jumud) dan diam membuat kepada keadaan bergerak dan hidup dalam erti kata yang sebenar-benarnya.

Jawatannya mengajar tidak pula menjadi halangan kepadanya daripada mengarang buku-buku pengetahuan yang menambahkan bukti kepada aliran-aliran yang dibawanya itu terhadap agama, akal dan akhlak. Pada tahun 1900 keluarlah awal pertama kitab yang dikarangnya bernama "Mizan al-Jawahir" (Neraca Permata).

Kitab ini terkandung di dalamnya pati atau sari buah fikiran dan penyiasatan iaitu cara mensuaikan falsafah dengan agama, dan cara mendampingkan di antara ilmu orang-orang Barat dan pendapat-pendapat ajaran Islam, supaya dapat

menjelaskan bahawa agama Islam ialah “agama dan kemajuan hidup”- (Din wa Madiniyyah) yang sesuai bagi tiap-tiap tempat dan tiap-tiap zaman.

Pada tahun 1901 keluar pula kitabnya yang kedua “Jawahir Uulum” (Permata-permata Pengetahuan) yang memperikan keindahan ilmu, kitab ini di susun oleh as-Syeikh Tantawi menurut jejak buku-buku falsafah orang-orang yang terdahulu seperti :

Risalah “Hai Bin Yakzan”

Buku-buku falsafah karangan ahli falsafah Inggeris Sir

Thomas More”

Buku “Amil” karangan “Jean Jacque Rousseau”

(Jean J Rousseau 1712-1778) dan buku

“Ala ad-Din” karangan Ali Mubarak Basha.

Setelah itu as-Syeikh Tantawi mara terus memeras

otaknya, lalu dikeluarkannya pula beberapa buah buku yang terbilang seperti bukunya iaitu al-Insan” (di mana manusia itu) yakni bagaimana letak kedudukannya yang sebenar. Dalam karangan ini beliau telah menurut jejak “Huxley” (T H Huxley 1825-95) di dalam buku karangannya yang bernama “letak kedudukan manusia di alam tabii” (tetapi as-Syeikh Tantawi telah menyesuaikan aliran itu dengan ajaran Islam – P)

Akhirnya al-Alamah Tantawi telah berjaya menyusun sebuah tafsir Quran bernama tafsir “al-Jawahir” yang lengkap. (dan yang sudah dicetak setebal dua puluh lima jilid sebelum daripada beliau meninggal dunia – P)

Sungguh menggembirakan tatkala melihat tersiaranya kitab-kitab karangan beliau dengan luasnya di seluruh dunia Islam dan kebanyakannya telah tersalin ke dalam bahasa-bahasa asing. Mudah-mudahan Tuhan perbanyakkan orang yang seumpamanya – Kata Tuan Lutfi Jumaah menutup tulisannya itu.

Dalam keluaran majalah Qalam yang akan datang akan dijelaskan bagaimana penghargaan falsafah dan pendeta-pendeta Barat kepada Almarhum bapa falsafah Islam yang masyhur ini.

SUAMI

Segala kewajipan mesti kemas

Susah payah tak tau rimas

Siapkan dahulu sebelum cemas

Sama ada perak atau pun emas

Waras berfikir setiap waktu

Waktu bercakap malulah tentu

Waad yak yin tak boleh iaitu

Walang was was jangan disitu

Ingat isteri bukan sahaya

Apa alatan mesti sedia

Ikutlah syarak Islam yang mulia

Inilah jalan yang amat selia

Menjaga maruah siang malam

Menunaikan pula kehendak alam

Mertua ipar tak dicelum celam

Malu dan santun sentiasa bersulam

Yakin kepada diri sendiri

Yang boleh menyara kemahuan isteri

Yang mana buruk hendaklah digari

Yang mana molek itulah di selongkari

Harun D. L. Singapura

-----*-----*

S

S

W

W

A

A

M

M

Y

Y